

Список літератури

1. Бобкова І.А., Варлахова Л.В., Маньковская М.М. Фармакогнозія. 2-ге вид., переробл.та доповн. Підручник для вищ. мед. (фармац.) закладів: рекомендовано МОЗ України. К.: Медицина, 2010. 512 с.

Сучасні підходи до фармакотерапії органів травлення

Стельмах М.Г., Олійник С.В., Ярних Т.Г.

Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна

tl@nuph.edu.ua

Вступ. Патологія системи травлення займає друге місце в структурі захворювань. Серед захворювань гастродуоденальної зони лідируючу позицію займає поверхневий неерозивний гастродуоденіт. Однак останнім часом стрімко збільшується кількість випадків на виразкові ураження, що є однією з важливих медико-соціальних проблем.

Мета дослідження. Проаналізувати сучасні напрями фармакотерапії гастродуоденальної патології.

Методи та об'єкти дослідження. Аналіз літературних джерел щодо сучасного лікування захворювань органів травлення.

Основні результати. Найпоширенішими патологічними станами травної системи є функціональна диспепсія, гастроезофагеальна рефлюксна хвороба, гастрит, гастродуоденіт, виразкова хвороба шлунка та дванадцятипалої кишки. Складність і різноманіття патогенетичних механізмів гастродуоденітів, а також залучення до патологічного процесу інших органів і систем обумовлює призначення одночасно декількох груп препаратів, що іноді має негативну дію.

Для фармацевтичному ринку України характерне постійне розширення асортименту препаратів гастроентерологічного профілю. Рациональне призначення цих препаратів є найважливішим питанням фармакотерапії гастродуоденальної патології.

Розповсюдженість хронічного гастродуоденіту складає 58–74 % у структурі хвороб шлунка та дванадцятипалої кишки. У структурі патології органів травлення на долю виразкової хвороби приходить 1,7–16,0 %. Виразкова хвороба шлунка, асоційована з *Helicobacter pylori*, зустрічається в 68–70 % випадків, а виразкова хвороба дванадцятипалої кишки, асоційована з *Helicobacter pylori*, – 88–98 % випадків.

Згідно з даними МОЗ України, поширеність захворювань травної системи останніми роками збільшилася з 85,70 до 133,63 %, при чому подібна тенденція характерна для більшості країн світу, у тому числі високорозвинених.

Фармакотерапія захворювань гастродуоденальної зони передбачає застосування антацидів, антисекреторних та антибактеріальних засобів, а також препаратів для відновлення захисної функції слизової оболонки шлунка та дванадцятипалої кишки.

Найважливішим завданням лікування захворювань гастродуоденальної зони є зниження подразнюючої дії шлункового соку за допомогою антацидів і антисекреторних засобів. Антациди нейтралізують соляну кислоту, здійснюють обволікаючу та адсорбуючу дію, знімають спазм ворота, збільшують швидкість спорожнення шлунка і таким чином зменшують больовий синдром

До М-холінолітиків відносяться: атропін, папаверин, метацин та ін. Дані препарати блокують М1 і М2-холінорецептори, зменшуючи вироблення соляної кислоти.

Блокатори H₂-гістамінорецепторів – високоефективні препарати для зниження секреції шлункового соку, які активно застосовуються для лікуванні виразкової хвороби шлунка.

Механізм дії інгібіторів Н⁺/К⁺, -АТФази (омепразол, лансопразол, пантопразол, рабепразол, езомепразол) полягає в блокуванні ферменту, що входить до складу так званої «протонної помпи», яка бере участь у кінцевій стадії синтезу та екскреції соляної кислоти. Ця група препаратів пригнічує базальну та стимульовану секрецію.

Helicobacter pylori чутливий до ряду антибіотиків пеніцилінового ряду, більшості цефалоспоринів, фторхінолонів, але найбільшу чутливість виявлено до макролідів. Крім того, макроліди не втрачають свою активність у кислому середовищі, у той час як у протимікробних засобів інших груп активність знижується від 10 до 100 разів, тому саме макроліди знайшли широке застосування в клінічній практиці.

Усі гастродуоденальні захворювання у фазі загострення супроводжуються больовим синдромом. Для його послаблення в програму лікування додають спазмолітичні препарати (но-шпу, ріабал). Останніми роками в антихелікобактерну терапію включаються пробіотики.

Висновки. Таким чином, проведений огляд наукових робіт дозволяє зробити висновок про сучасні напрями фармакотерапії гастродуоденальної патології та детально висвітлює всі групи препаратів, що застосовуються в цій галузі, вказуючи їх механізм дії. Встановлено, що провідне місце в фармакотерапії займають програми ерадикації *Helicobacter pylori*, що відповідає уніфікованим клінічним протоколам.

Список літератури

1. Шадрин О. Г., Белоусова О. Ю. Педиатрическая гастроэнтерология и нутрициология: проблемы и перспективы. *Новости медицины и фармации*. 2015. № 8 (539). С. 6–7.
2. Белоусов Ю. В., Белоусова О. Ю., Волошина Л. Г. Захворювання органів травлення у дітей (стандарти діагностики та лікування). Харків : Факт, 2010. 143 с.
3. Wu W. Recent insights into antibiotic resistance in *Helicobacter pylori* eradication / W. Wu, Y. Yang, G. Sun // *Gastroenterol. Res. Pract.* 2012. Vol. 20. P. 723